

DEO-UPDATE

Af Helle Forum

Om deodorant eller antiperspirant: de skal være effektive, men efter trenden også meget gerne ret så naturlige – hvilket bl.a. vil sige, at det typisk overlades til æteriske olier at modvirke den problematiske odeur. Mens noget af det seneste nye er at regulere bakteriefloraen med præbiotiske midler. Endelig er der den omdiskuterede ingrediens aluminium – hvordan står det lige til med den?

For nu at begynde med det sidste: Aluminiumsalte (aluminiumklorid/aluminiumklorohydrat) bruges traditionelt i antiperspiranter, fordi de er effektive, når det gælder om at blokere svedkirtlernes åbninger og således mindske selve mængden af sved på huden. Andre – ikke mindst mærker, der bekender sig til mere naturlige virkemåder – fravælger denne ingrediens. Den opfattes som problematisk, fordi aluminiumsaltene angiveligt skulle kunne trænge ind i kroppen. Ikke sjældent ses derfor claims som "aluminiumfri".

Men læser man på INCI-listen, kan øjet stadig finde en ingrediens som potassium alum (eller ammonium alum/alunite/alun), aluminiumsulfat, typisk benyttet ikke for sine svedhæmmende, men for sine bakteriedræbende egenskaber. Hvordan hænger det sammen, og er det fair?

Toksikolog Ewa Daniel fra Allergy Certified er nok en af dem herhjemme, der ved mest om emnet. Hun siger: "Aluminium har generelt svært ved at trænge gennem huden. Oftest anvendt i kosmetiske produkter er saltene aluminium-

Deodorant vs. antiperspirant

Hvis nogen skulle have glemt det, påvirker en deodorant ikke svedproduktionen, men koncentrerer sig alene om at neutralisere lugt – mens antiperspiranter nedsætter svedmængden ved at "lukke svedkirtlerne til", typisk ved hjælp af en ingrediens som aluminiumklorid.

Vil du skifte fra antiperspirant til almindelig deodorant, skal du ifølge bl.a. Karmameju være opmærksom på, at restaffaldsstoffer i svedkirtlerne i en periode kan give øget svedtendens.

klorid, aluminiumklorohydrat og aluminiumzirconium, der alle kan bruges i fx deodoranter/antiperspiranter. Aluminiumsalte er opløselige, hvis formelen er sur (lav pH), men når de på huden møder sveden, vil pH-værdien stige. Det får aluminiumsaltene til at udfælde og danne en prop over svedkirtlerne, så sveden midlertidigt blokeres i et vist omfang.

Studier viser, at aluminium kun i ringe grad formår at penetrere huden, så vi udsættes primært for stofferne via mad og vand. Kontaktallergi/hudallergi ses meget sjældent i forhold til den omfattende anvendelse.

Jeg vil ikke mene, det er fair at skrive, at en deodorant er aluminiumfri, hvis den indeholder Potassium alum = aluminium potassium sulfate, da der er aluminium i. Men i og med at det er den naturlige form, er der sikkert nogle, som vurderer, at der er mindre risiko – ud fra devisen om, at "naturligt altid er bedre".

Cand.brom. og journalist Anne-Dorte Mathiesen siger om samme sag: "Alun eller potassium alum indeholder også aluminium (aluminiumsulfat $Al_2(SO_4)_3$) eller kaliumaluminiumsulfat $KAl(SO_4)_2$, så mit svar er nej. Man kan ikke kalde den fri for aluminium – det vil ikke være fair eller korrekt. Man kan sige, at den er fri for aluminium chlorohydrat – men det bør man så ikke, da det er nedgørende for en lovlig ingrediens..."

Også overlæge og professor Bente Klarlund Pedersen har i Politiken haft emnet oppe, hvor hun skrev, at "aluminium optages stort set ikke gennem huden med undtagelse af ganske særlige tilfælde ved beskadiget hud" og slutter med den væsentlige kommentar, at der også "er udført undersøgelser, som specifikt har vurderet, om der er helbredsrisici forbundet med anvendelse af aluminiumholdige deodoranter til kvinder i strålebehandling for brystkræft, hvor huden kan være beskadiget. Svaret er nej".

Nordmændene har deres egen mening

Forbrugerrådet Tænk Kemi har for nylig også fokuseret på spørgsmålet om aluminium. De skriver i en artikel fra efteråret bl.a., at aluminium findes naturligt i jorden, og at vores optag sker via fødevarer og drikkevand samt produkter som kosmetik, deodoranter og lægemidler.

Tænk Kemi henleder opmærksomheden på en norsk undersøgelse (Vitenskapskomiteen for mattrygghet for Mattilsynet, 2013), der påpegede, at når vi indtager aluminium via kost og vand og får bidrag fra især aluminiumholdige deodoranter, kan den samlede eksponering blive for høj og udgøre en risiko for skader på centralnervesystemet.

Det er EU dog ikke enig i. Her har man sammenholdt den norske rapport med anden viden, og man mener, at der mangler data

Ifølge Nivea vælger 60% af de danske kvinder deodorant/antiperspirant i form af en roll-on, mens kun 17% vælger spray. Og 56% af os nøjes ikke med en deodorant, men vælger en antiperspirant.

Ben & Anna Natural Soda Deodorant er skabt af – surprise – Ben og Anna, selv veganere, som ville lave den veganske, naturlige, økologiske og kønsneutrale deodorant, de ikke kunne finde. Resultatet blev et produkt lavet af bl.a. bikarbonat og majsstivelse (modvirker lugt), sheasmør, pilerodspulver (antimikrobielt) og kokosolie. Ligger som skub-op i papiremballage, der kan sendes til genbrug, når indholdet er brugt op. Mærket lader i øvrigt en del af sit overskud gå til Earth Ocean's Cleaning Ocean projekt (onearth-oneocean.com).

Dr. Organic Aloe Vera Deodorant byder på aloe vera som første ingrediens på INCI-listen, uden at procentdelen er specificeret. Zink-ricinoleat absorberer lugtmolekyler, citronolie bidrager med en mere behagelig lugt. Uden aluminium.

Aurelia har fået meget omtale for sin Botanical Cream Deodorant, der lidt utraditionelt er en fast balm i en krukke. Her er det æteriske olier, der spiller hovedrollen: tea tree, eukalyptus og pebermynteolie har antiseptisk og antibakteriel virkning. Ingen aluminium, men antimikrobiel pilerod og absorberende kaolin samt sheasmør. Duftnoter: lavendel og bergamot.

Urtekram Purple Lavender Creme Deodorant er baseret på æterisk lavendelolie og indeholder en blanding af probiotik (fermenterede mælkesyrebakterier) og hyaluronsyre, som i kombination med aloe vera og zink-ricinoleat plejer og beskytter mod svedlugt.

Matas Natur Deo Stick Up lanceres i foråret og indeholder sodium usnate mod svedlugt, mens aloe vera er anvendt for sin beskyttende virkning på huden.

Green People Quinoa & Prebiotic Deodorant, Neutral Deodorant og til mænd Thyme & Prebiotic Deodorant indeholder alle 3 præbiotiske ingredienser samt bl.a. zink-ricinoleat, potasium alum, aloe vera, sheasmør og rosmarin. I Quinoa & Prebiotic er quinoa tilsat som ekstra lindrende/beskyttende ingrediens, og i herredeo'en er timian med for sin duft og for sine antibakterielle egenskaber.

Beauté Pacifique har med Pit Stop skabt en egentlig fornyelse inden for deo-segmentet. Adm. dir. Flemming Christensen fortæller: "Jeg fik lyst til at lave en deo, der ikke bare bremsede svedsekretionen ved de velkendte aluminiumsalte, men som yderligere havde de biologiske virkemidler, vi anvender i Line Combat, et botox-mimicking produkt, og som får svedkirtlerne til at "gå i dvale" (drejer sig om blomsterekstrakt af Spilantes acmella og et dipeptid, der er en kopi af en svampegift). Derved får vi bremset både sebum- og svedproduktion betydeligt. Den uønskede og kedelige odeur stammer i høj grad fra sebum og vækst deri, så produktet er originalt i både idé og funktion. Endelig har vi også tilsat planteekstrakten Chelidonine, der med tiden vil udtynde hårvæksten."

Avivir Aloe Vera Deo Natural Roll On indeholder 83% økologisk aloe vera. Sørger sammen med aminosyrer og glycerin for at pleje og beskytte huden. Hertil 7% alun – men, som det oplyses: "Det giver 0,399% aluminium – langt under de strenge, franske myndigheds anbefaling på 0,6%". Det lave indhold skyldes det forømtalte "samarbejde" med aloe vera.

Karmameju Soft deodorant 02 bygger på magnolia, salvie og troldnød, som modvirker de bakterier, der forårsager svedlugten. Allantoin, vindruerneolie (antioxidantrig) og E-vitamin blødgør og lindrer, mens rispulver absorberer fugt.

Lavera Basis Sensitive Deo Roll-on indeholder morgenfrue, aloe vera og troldnød – alle økologiske – som beskytter mildt og giver friskhed.

Alu i din deo?

Hvis produktet indeholder aluminium i en af dens flere former, vil det typisk optræde som en af de første ingredienser på INCI-listen. Det kan også være andre aluminiumsforbindelser, for eksempel aluminium zirconium pentachlorohydrat eller alum-sten/alun (potassium alum). Aluminium er tilladt i antiperspiranter i en koncentration på op til 20%. (Kilde: Forbrugerrådet Tænk Kemi)

for, hvor meget aluminium der optages i kroppen gennem huden. EU har derfor bedt industrien om at foretage yderligere tests for at undersøge dette. EUs vurdering forventes i år.

Herhjemme anbefaler Miljøstyrelsen, at man undlader brug af deodoranter med aluminium, hvis huden er beskadiget efter eksempelvis barbering eller hårfjerning – eller hvis man døjede med eksem eller andre hudlidelser.

Og så til noget helt andet.

Præbiotikkens rolle

Green People har været blandt de første til at introducere præbiotik som lugtforebyggende ingrediens. Tanken er ikke fjern – vi ved, at de *Lactobacillus*- eller mælkesyrebakterier, der dannes under fermentering, kun trives ved lav pH, og at andre bakterier ikke kan overleve i et så surt miljø, og præbiotiske ingredienser er jo netop "mad" til de probiotiske bakterier. Om emnet skriver firmaet da også, at "præbiotika er ingredienser, der selektivt befordrer vækst af velgørende bakterier samtidig med at undertrykker vækst af skadelige eller uønskede bakterier".

Den ingrediens, Green People bruger – alfa-glukan oligosakkarid – er en stivelsesholdig sukker. Green People oplyser, at forsøg har vist, at den kan øge kolonier af *Lactobacillus pentosus*, *Micrococcus kristinae* og *Corynebacterium xerosis*, der alle er med til at holde huden sund, og samtidig undertrykker vækst af *Probionibacterium acnes*, *Corynebacterium minutissimum* og *Staphylococcus aureus*, som kan forårsage uønsket svedlugt.

Aloe vera og deo'er

En anden, meget populær ingrediens i deo'er og antiperspiranter er aloe vera. Ikke mærkeligt grundet dens effektivt fugtende, lindrende og beroligende virkning. Men det er samtidig blevet lidt et "hypnose-ord", som måske lover mere, end det kan holde. Det kræver et højt indhold af ren aloe vera – undersøgelser tyder på mindst 60-70% – for at få fuld glæde af plantens effekt.

Om aloens relevans i deo'er fortæller direktør Jesper Hummeluhr fra Avivir Aloe Vera: "Aloe vera styrker hudens immunforsvar og er derigennem med til, at den kan holde sin bakterie- og svampebalance i orden, og modvirker rødme og irritation. Derved kan den hjælpe fx alun med at gøre sit arbejde. Vi ville i øvrigt aldrig vælge at bruge antibakterielle stoffer, da det må skabe ubalance på huden." ■

Respektér din sved

Sved kan nemt ses som noget uønsket og irriterende. Men hav respekt for den. Selve dét, at du kan svede, spiller en kæmpe rolle for dit velbehag, for det er helt centralt for regulering af din kropstemperatur (sveden skiller kroppen af med overskydende varme). Samtidig kan sveden også være medvirkende til udskillelse af affaldsstoffer. Endelig kan sved være en følge af følelsesmæssig stress og er en del af kroppens evolutionsbetingede "kæmp-eller-flygt" forsvar – værd at give en ekstra tanke, hvis det skulle ramme!

Multifuntionel anti-aging creme til alle hudtyper

Resultatet af de mest ekstraordinære ingredienser fra hele verden kombineret med topmoderne kosmetisk forskning.

Markante hudforbedringer med op til 66% på alle hudtilstande målt efter 6 måneder.

Soberbia Spirit kan anvendes morgen og aften, til ansigtet, øjenområdet, halsen og décolleté.

Vejl. pris kr. 995,-

Forhandles af TOP CLINIC & TOP CLINIC Selected

Nørregade 10A - 7100 Vejle
Tlf. 7583 5095 / 4089 3741
www.topclinic.dk
www.topclinicselected.dk

TOP CLINIC
SELECTED